N^er 11. **ROK 1836.** **PIĄTEK 15 STYCZNIA.** 3

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10. miesięczne złp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Pawła 1. Pust.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Domosław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
7	27" 7''',044	— 1°, 5	1''', 54	Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	Deszcz
14 12	7, 452	+ 2, 4	1, 45	Pł. Zachodni średni	,, ,,	
3	7, 426	+ 2, 0	1', 57	,, mocny	,, ,,	
9	7, 1574	— 1, 4	1, 58	,, słaby	Pochmurno	

Cześć Urzędowa

Nr. 30 *D. G. S.*

SENAT RZĄDZĄCY.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zgromadzenie reprezentantów w r. 1833 zebrane, mając na uwadze że brak monety krajowej nietylko pozbawia kraj korzyści jakieby z bicia tejże mogł odnosić, ale nadto rodzi wątpliwość w wypłatach wypływających z umów szczególniéj za granicą zawieranych a tutaj wykonywanych z powodu, że między monetami w kraju tutejszym cyrkulującemi, znaczna co do kursu zachodzi różnica, uchwaliło na posiedzeniu w dniu 18 września 1833 r. odbytém, zaprowadzenie monety krajowéj wszelkiego gatunku, zostawując Senatowi Rządzącemu oznaczenie stopy menniczéj do położenia kraju i potrzeby handlu zastosowanéj. Senat Rządzący doprowadzając do skutku to postanowienie władzy prawodawczéj, a mając tylko szczupły na ten przedmiot odkazany fundusz, ograniczył się na teraz na wybiciu trzech gatunków monety to jest: złotówek, dziesięciogroszowek, i pięciogroszowek, a zważając że moneta polska jest w kraju tutéjszym kursującą, że w téjże monecie układy zwykle zawierane i wszystkie wpływy do kass publicznych wnoszone bywają, wewnętrzną wartość czyli stopę monety tutejszéj zastosował do stopy menniczéj Królestwa Polskiego. Wprowadzając przeto w obieg monetę trzech wyżéj rzeczonych gatunków która po jednéj stronie herbem i napisem: *Wolne Miasto Kraków*, a po drugiéj napisem, wartość nominalną tudzież rok bicia 1835 oznaczającym, jest zaopatrzoną, Senat Rządzący stanowi i do publicznéj wiadomości każdego w szczególności i wszystkich w ogólności niniejszym dla zastosowania się podaje, że taż moneta we wszystkich wypłatach tak przez Kassy publiczne jako też przez prywatnych przyjmowaną bydź winna, wyjąwszy gdyby na któréj sztuce ślad jéj sfałszowania był dostrzeżonym, w którym razie wydający sfałszowaną sztukę władzy policyjnéj doniesionym bydź winien; nienaruszając nadto w niczém umów i zobowiązań jakie między stronami względnie gatunku monety zajść mogą, lub w przyszłości zajść mogą, ani też rozporządzeń względnie monety zdawkowéj istniejących.

Kraków d. 4 Stycznia 1836 r.

Prezes Senatu
WIELOGŁOWSKI.
Sekr. Jlny Senatu
DAROWSKI
Nowakowski Sekr: Exp: Senatu.

AUSTRYA. Zmiana w ubiorze cesarsko-austryackiego wojska już zosłała postanowiona. Węgierskie pułki pozostają niezmienne.

Niemieckie linijowe pułki dostaną niebieskie pantalony, a oficerowie podług barwy u guzików srebrne lub złote szarfy na boku. Huzary i ułany pozostają bez zmiany. Kirassyery otrzymają również niebieskie pantalony.— Xiężna Lobkowicz, z domu hr: Kińskich, w 20 roku życia zeszła z tego świata na zapalenie żołądka.— U arcybiskupa pragskiego zostający w służbie karzeł 71letni, został w swojem mieszkaniu zamordowany. Sprawca dotąd niewiadomy.— Sejm węgierski odebrał dwie odpowiedzi cesarskie: pierwsza na przedstawienie sejmu z d. 19 z. m. tycze się rozwiązania sejmu, w której N. Cesarz oznajmia, iż mu służy prawo do rozwiązania sejmu, spodziewając się jednak, iż stany załatwią wkrótce sporne przedmioty, udziela im jeszcze krótkiej przewłoki, pod tym warunkiem, iż każdy załatwiony przedmiot z osobna J. C. K. Mości przedstawiony będzie. Druga tycze się życzenia sejmu wynurzonego względem przebywania N. Cesarza w królestwie Węgierskiem, do którego ile możności będzie się starał N. Monarcha przychylić. GPS. i BV.

Rossya. Dnia 17 grudnia nastąpiło w Petersburgu uroczyste otwarcie szkoły prawa w obecności N. Cesarza i J. W. X. Następcy tronu i W. X. Michała, ministrów i wielu znakomitych osób. N. Cesarz pokazał się w sali, gdzie uczniowie zgromadzeni byli. Monarcha miał do nich mowę, poczem udał się na nabożeństwo kościelne. Po ukończeniu tego, X. Piotr Oldenburski, kurator wspomnionéj szkoły, przedstawił N. Cesarzowi wszystkich uczniów. Następnie obejrzał N. Cesarz klassy, sale, biblijotekę, sypialnie uczniów i szpital, i obiadował z uczniami.— Wartość wywiezionych towarów z Petersburga w roku 1834 wynosiła 118,013,815 rubli a w 1835 roku, 106,526,868 rubli. GPS.

Francya. Bardzo osłabione zdrowie xięcia Tallejranda niedozwolilo mu znajdować się na nowy rok z powinszowaniem u Króla, lecz korzystając z wolnéj chwili czasu, Król odwiedził osobiście tego osiwiałego dyplomata.— Minister spraw zagranicznych oznajmił prezesowi izby deputowanych, iż wszystkie dowody tyczące się sprawy amerykańskiej w jego ręku będące złoży Kommissyi, która układa adres w odpowiedzi na mowę tronową, również między dwoma rządami prowadzone piśmienne układy, oraz nota, przez którą rząd angielski ofiarował swoje pośrednictwo, będą oddane izbie deputowanych.— P. Dupin po raz piąty został obrany prezesem izby deputowanych. Wszystkich głosów było 278, za nim oświadczyło się 164.— Paryzkie dzienniki ogłaszają liczbę znakomitych osób, zmarłych we Francyi r. 1835 to jest, 12 parów, 10 jenerałów brygady, 6 deputowanych, 6 adwokatów, 6 malarzy, 3ch kompozytorów i 14 aktorów i aktorek.— Prezes izby parów, Pasquier, tak jest słaby, że niebędzie mógł daléj prezydować w sprawie Fieskiego.— Siła morska Francyi składa się z 10 okrętów linijowych pierwszego rzędu o 120 do 140 działach, z 9 okrętów linijowych 2go rzędu o 90 do 100 działach i z 10 okrętów linijowych 3go i 4go rzędu o 82 do 84 działach. Z tych 27 okrętów linijowych 12 jest zupełnie uzbrojonych.— Fregat pierwszego rzędu od 60 do 64 dział ma Francya 23, z których 14 jest uzbrojonych; fregat 2go rzędu z 54 działami 19, z których 10 jest dopiero na warsztcaie; fregat 3go rzędu o 44 działach 21, z których 7 na warsztacie. Korwet wojennych 30 wszystkie uzbrojone. Na warsztacie są trzy okręty linijowe 1go rzędu, kióre w krótce zostaną ukończone; 13 okrętów linijowych 2go rzędu, z których 7 są blizkiemi ukończenia, i 10 okrętów liniowych 3go rzędu, z których połowa jest blizką ukończenia. Są jeszcze 2 korwety wojenne o 32 działach, 21 brygów wojennych o 20 do 22 działach, 4 o 18, a 5 o 16 działach, wreszcie 20 mniejszych brygów. Przeto ma Francya 279 zupełnie uzbrojonych okrętów wojennych (łącznie z 17 okrętami parowemi i 12 przewozowemi), a 72 okręty w robocie. Razem 351 okrętów wojennych z 20,000 żołnierzy morskich, z których 15,000

jest ciągle na morzu.— Arcybiskup paryzki domaga się, aby pałac arcybiskupi tak znowu odbudowano, jakim był w 1830 r. GL. i CW.

Hiszpania. Do Barcelony przypłynął angielski okręt *Rodnéj* o 92 działach, z 15,0000 sztuk broni i 26 beczkami ładunków, które rząd angielski przysłał na uzbrojenie Krystynów. Co chwila jest oczekiwany inny angielski statek z podobnym ładunkiem.— Mina opanował miasto Espiteus, w którem się znajdowało 1300 Karolistów z członkami naczelnéj junty Katalonii, i 300 duchownych i zakonników, 4 z nich miał kazać rozstrzelać a miasto spalić.— Z Sebastianu donoszą, iż Karoliści oblegli Guetarę i większą część miasta kulmi zniszczyli, mszcząc się za stratę którą im pod Sebastianem zadały kongrewskie race Anglików.— Minister wojny, hr: Almodowar wraca do stolicy. Skutek jego narad z jenerałami Kordową i Evans dotąd niewiadomy. Jenerał Alava który tym naradom był obecny, został wstrzymany w Burgos przez ciężką chorobę.— Rozkaz Królowéj z 20 grudnia nadaje francuzkim dziennikom też same korzyści (bezpłatny obieg w kraju), jakie niedawno otrzymały dzienniki angielskie. Ten rozkaz nastąpił w skutek żądania francuzkiego posła w Madrycie, który podobne korzyści przyrzekł dla dzienników hiszpańskich we Francyi.— Projekt o odpowiedzialności ministrów, który Mendizabal podał sejmowi, wymaga, aby winni ministrowie przez izbę prokuradorow na doniesienie jednego lub kilku członków zaskarżani byli; proces sam i orzeczonie wyroku zostawia izbie procerów. Odpowiedzialność za czynności ministeryalne ustaje po roku, jeźli się tyczą Hiszpanii lub wysp przyległych, a po 2 latach dopiero, gdy się tyczą prowincyi zamorskich. Kary nie są wymienione w tym projekcie. GPS.

Belgia. Xiąże Ferdynad Sasko-Koburgski, brat Króla Belgów i ojciec xięcia, który zaślubi Królową Portugalską, przybyli do Bruxelli, w towarzystwie hr: Lavraido, pełnomocnego ministra Donny Maryi przy Madryckim dworze. GBV.

Ameryka. Dnia 30 grudnia odebrano w Londynie mowę Jaksona, którą zagaił posiedzenia kongresu Stanów Zjednoczonych dnia 9 grudnia. Ton jéj spokojny, rozmyślny i mocny obudza powszechne przekonanie, że pokój utrzymany będzie. Zaczyna się uwagą, iż teraźniejsze posiedzenia kongresu tem są ważniejsze, że z ich zakończeniem ustaje prezesostwo Jaksone. O sporze z Francyą mówi: «Od ostatniego posiedzenia kongresu, słuszność naszego żądania, które oznaczyła umowa z r. 1831, uznały prawodawcze izby francuzkie i przeznaczyły pieniądze na wypłatę, lecz ta, oświadczam z żalem, jeszcze nienastąpiła.» Tu wykazuje prezes źródło w mowie będącego żądania, które, jak wiadomo, pochodzi ze spalenia okrętów amerykańskich za Napoleona, dowodzi jego słuszności, odwołuje się do układów od 20 lat zawiązanych, i obstaje przy umowie z 2 lutego, 1832, która odszkodowanie na 25 milionów oznaczyła a Stany Zjednoczone przyrzekły Francyi korzyści handlowe, i skreśla wrażenie jakie zwłoka Francyi na Amerykanach sprawiła i oświadcza, że tylko chęć przedłużenia stosunków przyjacielskich tak długo trwających między 2 narodami, wstrzymała go od środków naglących, których rozjątrzone umysły żądały. Potem użala się, iż mimo kilkakrotnych obietnic, rząd francuzki zwłoczył tę sprawę i dopiero 29 grudnia 1835 r. przełożył ją izbom. Daléj przechodzi do swojéj mowy przeszłorocznéj, która we Francyi tak wiele narobiła hałasu, zaprzecza, iż chciał groźbami zatrwożyć Francyą i powiada mocnym a zimnym tonem, iż rząd francuzki mało ceniąc sprawiedliwość żądania, mimo jasnych słów mowy, znalazł w niéj dla siebie obrazę, odwołał swego posła z Wasyngtonu i gdy polityczne stosunki zerwane zostały, dopiero w tedy zaczął myśleć o zaspokojeniu sprawiedliwości. Wyrzuca mu potem, iż przyjął wniosek deputowanego Valaze, aby dopoty długu niepłacić Ameryce, aż Jakson oświadczy, iż nie myślał straszyć Francyi.» To przypuszczenie jest niedorze-

czne i śmieszne, mówi Jakson. Same instytucye Stanów Zjednoczonych wkładają na prezesa powinność, stosunki wewnętrzne i zewnętrzne tak kongresowi przedstawiać i takie środki doradzać, jakie, zdaniem jego, są najlepsze dla dobra kraju. Od téj powinności nie wstrzyma mię bojaźń, abym niedotknął bliżéj drażliwości jakiego narodu lub rządu, o którym mówię, i lud amerykański nie może cierpieć, aby jakikolwiek rząd na świecie mieszał się w wykonywanie wewnętrznych powinności, które konstytucya na urzędników wkłada. Skoro rady przechodzą w czyny, w tedy zaczyna się odpowiedzialność nasza względem państw obcych, nie jako osób, ale jako narodu. Jeżli przypuścimy zasadę, iż obce państwo może żądać wyjaśnienia mowy prezesa, wówczas to państwo będzie mogło żądać wyjaśnienia n. p. sprawozdania wydziału oświecenia.» — Niepodobna wyliczać wszystkich szczegółów téj mowy dla jej sążnistéj długości, w któréj Jakson powiada najsumienniéj kilkakrotnie, iż nigdy nieoświadczy że w przeszlorocznéj mowie chciał trwożyć Francyą, bo o tem nigdy niemyślał i tylko błędne zrozumienie jego mowy było do tego powodem. Tak zaś kończy: »Honor mojéj ojczyzny niebędzie nigdy przezemnie splamiony, z wszelką odpowiedzialnością będę mówił według obowiązku i prawdy, i nie mogę dać innych objaśnień nad te, które z niepodległością i sprawiedliwością, oraz z zasadami, na których się instytucye nasze wspierają, są zgodne. To postanowienie, spodziewam się, podzielać będą reprezentanci narodu.» — Południowych Ameryki krajów kreśli Jakson posępny obraz,gdyż tam zaburzenia po zaburzeniach wybuchają. Położenie zaś Stanów Zjednoczonych jest kwitnące; skarb nie był nigdy w lepszym stanie, 19 milijonów dolarów zalega w kassie, cały dług umorzony, podatki zmniejszone, zaprowadzone ulepszenia, a wszystkie gałęzie przemysłu narodowego wzrastają w pomyślności. Między ulepszeniami, znajduje się przegląd wymiaru sprawiedliwości i jéj rozdział jednaki dla wszystkich. Co do żądania Belgii, aby takich jak Holandya używała w Ameryce korzyści handlowych, nie ma nic prezes do zarzucenia, poleca tylko kongresowi, aby oba państwa na równéj stopie postawił. GPS.

ROZMAITOSCI. Ham, miejsce więzienia ministrów Karola 10, jest to małe miasteczko, położone między pięknemi owocowemi sadami. Zamek w którym ministrowie są zamknięci, ma 4 okrągłe, a 2 czworograniaste baszty, głębokie fossy, wysokie mury, i 500 ludzi załogi. Książe Polignac ma lat 55, dworak ugrzeczniony, człowiek z wielkiego świata; za rządów Napoleona przesiedział w więzieniu 10 i pól; 5 i pól lat upłynęło już od rewolucyi lipcowéj, w ogole książe przeżył w więzieniu lat 16.— Dla mieszkającego w Paryżu lorda Pembrocke przybyły srebra stołowe na 30 osób z Londynu, których wartość na 700,000 fr. wynosi, a misterność roboty wszystko w téj mierze przewyższa. Swiecznik, przeznaczony na środek stołu, kosztuje 40,000 franków.— Od kilku lat cesarz Napoleon pokazuje się bardzo często na teatrach paryzkich i londyńskich, w pierwszem miejscu występuje zawsze zwyciężony. Niedawno w Londynie kiedy Napoleon pokazał się na scenie, padający na kolana, oficer francuzki będący w tedy na parterze wpadł na scenę, aby aktora, który tak dalece wielkiego cesarza znieważał, szpadą przeszyć i z trudnością wstrzymano oficera, obrażonego zelżeniem sławy wielkiego człowieka. R. L.

Doniesienie.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od 14 do 15 Stycznia

Bukowiecka Aniela, Bzowski Kazimierz, Filing Kazimierz, Potocki August hr. Tymofiejew jeneral Ces: Rosyjski, Biegańska Felicja, Łabowski Ob., Kochelski wszyscy z Polski Lehr Jan, Pisarzewski Ob:, Macewicz Mikołaj, Bożykowski Stanisław, Bobrowski August hr:, Zakrzewski Ignacy wszyscy z Galicy, Hofman Zofia, Remiszewski Wincenty, Neubert Gustaw wszyscy z Prus, Castellani Jan z Austryi.

WYJECHALI Z KRAKOWA.

Irsaj Józef Obywatel węgierski, Wittich Maciéj Szlaby Antoni wszyscy do Galicyi, Moszyński Felix Jankowski Michał oba do Polski.